

но-правовий захист [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_NND_2014/Pravo/3_163342.doc.htm

3. М. Дубинский / Общеизвестный товарный знак. // М. Дубинский/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://logotipov.net/?id=1066>

4. Демченко Т.С. Правова охорона загальновідомих і знаменитих знаків у міжнародній практиці та в Україні / Т.С. Демченко// Вісник господарського судочинства. – 2016. – №3. – с.204 -210

Власенко Інна Вікторівна,
правозахисник, голова Громадської
організації «Закон має Право»

Карпенко Роман Валерійович,
кандидат юридичних наук,
викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ: ПЛАГІАТ

Питаннями правової охорони та захисту авторських та суміжних прав у різні часи займалися такі вчені, як: Е.П. Гаврилов, Н.І. Федоскіна, В. Л. Михайлик, Н.Л. Сенніков, К.С.Симкин, О.Д. Святоцький, О.П. Сергєєв та інші. Під захистом авторських і суміжних прав розуміється сукупність заходів, спрямованих на відновлення і визнання цих прав у разі їх порушення чи оспорюванні.

Слід розрізняти такі поняття, як охорона авторських прав і їх захист. Під охороною розуміється встановлення всієї системи правових норм, спрямованих на дотримання прав авторів і їх правонаступників. Тоді як захист – це сукупність заходів, метою яких є відновлення і визнання цих прав у разі їх порушення. Захисту підлягають як порушені особисті немайнові, так і виняткові права.

У ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» виокремлено основні види порушення авторського права, що надають підстави для судового захисту. Найпоширеніша проблема порушення авторських прав - це плагіат. Під таким ми розуміємо навмисне присвоєння авторства того чи іншого твору науки, літератури чи мистецтва, відео- або аудіоматеріалів, фото або навіть програмного забезпечення, що належить третій особі. Обов'язковою ознакою плагіату є привласнення авторства. В якості плагіату розглядають в тому числі:

- випадки використання чужого тексту (повністю або частково);
- парафразу (переказ) чужої роботи;
- випадки запозичення з будь-яких опублікованих у пресі матеріалів;
- використання матеріалів, розміщених на електронних носіях інформації (на сайтах в мережі Інтернет, в електронних базах даних і т. п.).

С.О. Сударіков робить цікаве і вельми показове спостереження. Він вказує: «Плагіат настільки поширений, що навіть при визначенні плагіату іноді вдаються до плагіату». Набагато простіше скопіювати чужий контент, ніж самому створювати щось оригінальне і привабливе для споживача. Тому часто на різних ресурсах можна зустріти однаковий або дуже схожий продукт, а встановити, хто ж справжній творець даного продукту, досить проблематично. Це змушує власників унікального, авторського продукту наполягати на законодавчому захисту своїх прав.

На мою думку, найбільш ефективним є цивільно-правовий захист авторських прав, який реалізується в рамках юрисдикційної форми. Вона забезпечується застосуванням передбачених законом способів захисту. Велика роль в регулюванні питань захисту авторських прав повинна відводиться правоохоронним органам.

Значною проблемою є вільний доступ до авторських творів та подальше їх використання іншими особами, адже в українському законодавстві є дозвіл користуватися авторським твором навіть без згоди автора, вказавши джерело та ім'я автора. Переважна кількість вчених вважає «законодавчо виокремити добросовісне та недобросовісне вільне використання чужих творів із встановленням відповідальності за, відповідно, недобросовісне їх використання».

У разі порушення авторських і суміжних (за плагіат) настає:

- цивільно-правова відповідальність, яка реалізується через відшкодування заподіяних збитків (ст. 16, 431, 432 ЦК України);
- адміністративна відповідальність передбачає застосування уповноваженими органами державної влади або їхніми посадовими особами адміністративного стягнення (штрафи, вилучення, конфіскація тощо);
- кримінальна відповідальність ч. 1 ст. 176 КК України.

Підсумовуючи вищезазначене можна зробити висновок, що на сьогоднішній день плагіат, як один з основних видів порушення авторського права є досить нагальною проблемою в нашій державі. У багатьох країнах світу, в органах поліції та прокуратури існують спеціальні відділи, які займаються тільки питаннями охорони інтелектуальної власності, що дозволяє більш ефективно захищати порушені права громадян в розглянутій сфері. Саме тому, доцільним є запровадження прискореної політики адаптації українського законодавства та вітчизняних норм до міжнародних конвенцій, пов'язаних з дотриманням авторського права і суміжних прав, а також внесення відповідних змін і доповнень до власних нормативно-правових актів та прийняття нових законів у цій галузі.

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 04.11.2018 № 3792-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
2. Сергеев А. П. Право интеллектуальной собственности: учебник / А. П. Сергеев. – Издание второе, переработанное и дополненное. – М.: «ПРОСПЕКТ», 1999. – 752 с.
3. Матінченко С. Я. Інтелектуальна власність / С. Я. Матінченко // Інтелектуальна власність. – 2012. – № 1. – С. 21–23

**Гвоздак Андрій Павлович,
Мелешко Віктор Іванович,**
кандидат біологічних наук

*(Придніпровська державна академія
фізичної культури і спорту)*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОПІНГ КОНТРОЛЮ В СПОРТІ

Використання допінгу (порушення антидопінгових правил) є самим розповсюдженим і найбільш переслідуваним правопорушенням в сфері спорту, що лежить в площині декількох галузях права. У вітчизняному законодавстві ці питання регулюють ряд нормативно-правових актів: Верховна Рада України ратифікувала Міжнародну конвенцію по боротьбі з використанням допінгу в спорті, прийнятий Закон України «Про антидопінговий контроль в спорті», при розробці якого був взятий за основу Всесвітній антидопінговий кодекс, постановою Кабінету міністрів України створений національний антидопінговий центр.

Сьогодні в центрі більшості новин про допінг і пов'язані з ним конфлікти знаходиться Всесвітнє антидопінгове агентство (World Anti-Doping Agency, WADA). Організація з'явилася восени 1999 року, вона виникла за підтримки Міжнародного олімпійського комітету (МОК). Приводом став черговий спортивний скандал: під час велогонки Тур де Франс у представників декількох команд знайшли великі запаси заборонених речовин - гормону еритропоетину, амфетамінів і стероїдів. Пізніше декілька гонщиків призналися в тому, що вживали допінг.

WADA проводить допінг-контроль спортсменів під час важливих змагань і в перервах між ними, щорічно оновлює список заборонених препаратів і методик, а також стежить за виконанням положень Всесвітнього антидопінгового кодексу, прийнятого в 2003 році. Агентство фінансує дослідження заборонених речовин і розробки нових методів їх пошуку. Ще одна функція WADA - акредитація антидопінгових лабораторій. Організація може призупинити ліцензію, якщо виявить порушення в роботі лабораторії.

В період змагань узяти проби у спортсмена нескладно, його графік тре-